

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

פרק

עין משפט
נר מצוה

כי הוה מעשה לידים. מינהו המלך לתפוס גנבים ולסטים: לגבי סדי. פנים אל פנים: בקרא דתורי. למד בקר: בנייטו. בין שנין מחמת כריסן מתוך שכריסן גדול: מטרוניאל. שריה נכרית: **אינן שלם.** שאינכם יכולין להזקק לטוויס: **שלם גדול משלנו.** קריסן של נטוטיט גדול תורה אור

אמר רבי יוחנן איבריה דרבי יאמעאל כו'. אלו דברים נכתבו שלא להוליך לעו על בני חדס שהם כן: **אמר ר' יוחנן** אלא אשתיירי משפירי ירושלים. רבי יוחנן אחר חורבן הרבנה היה אלא כלומר אשתיירי ממשפחתם ולפי שהזכיר רבי יוחנן שהיה משונה משאר בני חדס דבר אחר

נוט/מנב
תי אורית על הכתוב
טוב גזיל אמית
גוסני

עין תוס' יבמות כו. ד"ה
אחא נבנא וכו' ותוס'
עירובין סה. ד"ה ר"ל

אע"פ
י"פ"ו טו ל' ריחמן
ט' טי אור
א' פ"ה ז"ב ז' כחה פאקו
א-א' אבות גולות
ב-א' הוה אפי' ז' בני

כי האי מעשה לידיה, פגע ביה אליהו אמר ליה עד מתי אתה מוסר עמו של אלהינו להריות? אמר ליה מאי אעביד הרמא דמלכא דהוא אמר ליה אבוך ערק לאסיא את ערוק ללודקיא. כי הוה מקלעי ר' ישמעאל ברבי יוסי ור' אלעזר בר' שמעון בהדי הדדי הוה עייל בקרא דתורי בנייהו ולא הוה נגעה בהו, אמרה להו הדיא מטרוניא בניכם אינכם שלכם אמרו לה שלחן גדול משלנו, כל שקי וזאבא דאמרי הכי אמרו ליה "אהבה דוחקת את הבשר", ולמה להו שלא להוריא לעו על בניהם? ויחנן איבריה דר' ישמעאל בר' יוסף כחמת בת ושע קבין אמר רב פפא איבריה דרבי יוחנן כחמת בת חמשת קבין ואמרי לה בת שלשת קבין **רב פפא** גומיה כי דקורי דהרפנאי, אמר רבי יוחנן "אנא אישתיירי משפירי ירושלים" האי מאן דבעי מחזי שופריה דרבי יוחנן גייתי בסא דכספא מבי סלקי ונמליה פרזידיא דרוכנא סומקא ונהדר ליה כלילא דדורדא סומקא לפומיה, ונתתיה בין שמשא למולא, ההוא זהרורי מעין שופריה דר' יוחנן, איני *והאמר מר שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי אבהו, שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו, שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון ואילו ר' יוחנן לא קא חשיב ליה שאני ר' יוחנן דהדרת פנים לא הויה ליה. ר' יוחנן הוה אויל ויתוב אשערי מבילה, אמר: כי סלקן בנות ישראל ממבילת מצוה לפגעו בי כי היכי דלהו להו בני שפירי בוותי, גמירי אורייתא בוותי אמר להו רבנן לא מסתפי מר מעינא בישא? אמר להו אנא *מורעא דיוסף קאתינא דלא שלמא ביה עינא בישא דתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין" ואמר ר' אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין" ויסי בר חנינא מהאמר מהבא וידינו לרוב בקרב הארץ **מת**

בנייהו ולא הוה נגעה בהו, אמרה להו הדיא מטרוניא בניכם אינכם שלכם אמרו לה שלחן גדול משלנו, כל שקי וזאבא דאמרי הכי אמרו ליה "אהבה דוחקת את הבשר", ולמה להו שלא להוריא לעו על בניהם? ויחנן איבריה דר' ישמעאל בר' יוסף כחמת בת ושע קבין אמר רב פפא איבריה דרבי יוחנן כחמת בת חמשת קבין ואמרי לה בת שלשת קבין **רב פפא** גומיה כי דקורי דהרפנאי, אמר רבי יוחנן "אנא אישתיירי משפירי ירושלים" האי מאן דבעי מחזי שופריה דרבי יוחנן גייתי בסא דכספא מבי סלקי ונמליה פרזידיא דרוכנא סומקא ונהדר ליה כלילא דדורדא סומקא לפומיה, ונתתיה בין שמשא למולא, ההוא זהרורי מעין שופריה דר' יוחנן, איני *והאמר מר שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי אבהו, שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו, שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון ואילו ר' יוחנן לא קא חשיב ליה שאני ר' יוחנן דהדרת פנים לא הויה ליה. ר' יוחנן הוה אויל ויתוב אשערי מבילה, אמר: כי סלקן בנות ישראל ממבילת מצוה לפגעו בי כי היכי דלהו להו בני שפירי בוותי, גמירי אורייתא בוותי אמר להו רבנן לא מסתפי מר מעינא בישא? אמר להו אנא *מורעא דיוסף קאתינא דלא שלמא ביה עינא בישא דתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין" ואמר ר' אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין" ויסי בר חנינא מהאמר מהבא וידינו לרוב בקרב הארץ **מת**

מסלנו: כי כליש גבורתו. אבר השמיש. לשון אמר שלהן גדול תורה של חשה מרובה משל איש: כ"ש. שהאותה מרובה ואינכם מקיין להן וכבעלות לאחרים: אהבה דוחקת אם כפשוטו. ומתוך שהאותה מרובה על האותותי בער שטיט דחוק: כי דקורי דהרפנאי. סלים שטשוין בהרפנאי: אישתיירי. טהרתי: שופרי. זיהורי תולדו וקירון [עור] פניו: **מבי סומקא.** כשולח מביח האומן שהוא להוב ממראה להב האש: כי פילקי. כבעלות מן האש: פרזידי. גרעיין: **ונפדר ליה כלילא.** יסובכנהו שפה לפיו סביב של ורד אדום: ויסדורי. דנפקי מיטיה על פני הארץ: מעין. ולא הכל: פדרס פנים. זקן: עולי עין. עולין למטה מן העין והיא מלמטה שהיא אינה יכולה לשלוט בהן: חייבי ריש לקיש. שהיה לסיס: שור. קפץ: אמר ליה. ר' יוחנן: **שלחן גולדיאל.** כמה חודק יפה לכבול עול תורה: שופרן. יופיין: לגשי. רחוי לגשי: **וגלא מלי.** לקפון ככראשונה דמשקבל עליו עול תורה **ששש שני:** ססיף וססין. משנה היא במס' [פ"ד מ"ה]: **הסינין.** אשפי: ומגל די ומגל קליר. פליילא בלע"ז: **משיירס.** דקי"ו בלע"ז: **ליפתא בליטעניס:** ידע. לפי שהיית לסיס חשה בקי בזאתן כלי אומנות לסיסות: ר' קרו. לי. רבן של לסיס ורחא להן הייתי: אחאי אסתיס. דרבי יוחנן אשתו דריש לקיש: וקא כביא קמיס. דר' יוחנן להפגל על בעלה: עוכס יסומך אני אחיה ולמנותך עלי **הכטמו.** פסוק הוא בירמיה: **משער.** מתחרט על שהמיתן שלא היה מולא שלמי ותיק במותו: **דשך דעסיס.** נעקרה ממת דעתו ונשטטה: ואפי' **דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהן.** יומא חד הוה קא סרי ר' יוחנן בירדנא חוייה ריש לקיש ושזור לירדנא אבתריה, אמר ליה הילך לאורייתא, אמר ליה שופרין לנשי, א"ל אי הדרת בכך יהיבנא לך אחותי דשפירא מינא, קביל עליה, בעי למיהדר לאתווי מאניה ולא מצויה הדר, אקרייה ואתנייה ושויה גברא רבא, יומא חד הוה מפלג בי מדרשא **הסינין והסינין והרומח ומגל די ומגל קביר מאימתי**

ועי' פס"ז
בבב ק"ו.
ותוס' חולין ד.
ד"ה דקריה

עין תוס' פס"ז
הוא א"ל שפי
אשרה א"ל
קפדא
ועי' מ"ה א

נכוח כ.
ע"ה

נכוח ס.
דף כ.
טובה לו.
ב"כ ק"ח

הדרת בכך יהיבנא לך אחותי דשפירא מינא, קביל עליה, בעי למיהדר לאתווי מאניה ולא מצויה הדר, אקרייה ואתנייה ושויה גברא רבא, יומא חד הוה מפלג בי מדרשא **הסינין והסינין והרומח ומגל די ומגל קביר מאימתי** **קבילין סומקא משעת גמר מלאכתן** ומאימתי גמר מלאכתן גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בבבשן ריש לקיש אמר משיצרזחן במים, א"ל לסטאה בלסמיותיה דע, אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הבא רבי קרו לי אמר ליה אהנאי לך דאקריבנד תחת כנפי השכינה, חלש דעתיה דרבי יוחנן, חלש ריש לקיש, אתאי אחתיה קא בביא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה עזבה יתומיה אני אחיה עשה בשביל אלמנותי אמר לה **אלמנותיה עלי הכפרה** נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטרר ר' יוחנן בתריה מוכא, אמרו רבנן מאן ליזיל ליתביה לעותיה, נזיל רבי אלעזר בן פדת דמחדרין שמעתתיה אול יתיב קמיה, כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך, אמר: את כבר לקישא, בר לקישא כי הוה אמונא מילחא הוה מקשי לי עשרין וארבע קושיותא ומפריקנא ליה עשרין, וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת תניא דמסייע לך אמר לא ידענא דשפיר קאמונא! הוה קא אויל וקרע מאניה וקא כבי ואמר הויא את בר לקישא, הויא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה [מניה], **בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה** ואפילו

ע"ה.
ע"ה.

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

ואפילו סבי. דאמר רבי אלעזר ברבי שמעון לעיל ספיקות שלכס קד: לא סמיך. דעתיה אהכי מלבקש רחמים ומחילה ביסורין שמה חטא בחד מן הלדיקים: באורחא הוה מייבין ליה שיטין נמני. בערב היו מקפלין תחתיו במשכבו ס' לבדים שקורין פלטי"ר: משיבלי. כמין עריות קטנות שמתמסין בהן מים וסופכין ובלשון נט"ו קונקרי"י: ונגדי מתוסי שיטין משיבלי דמא וכיבא. ומוסכין מתחתיו שטים עריות מלואת דס' כאל"דס לקוי שהלצין (3) שזב ממנו משחין שבה עליו: מיני לפרא. מיני מהלכ שטוסיס מהלכיס: תורה אור אמר לכו. למכאוביו: ביטול פורב.

שהיה עוסק בגירסתו תמיד צביתו: אם מייחס לכו עליך. אהה מביאין עליך: כלית ממון. במאלל ורקבון גדלים: ספולאי. יורדי היס בלגיות: מינו ליה שיטין עבדי. לפי שמעמד עליהן נחשול של ים והתפללו להכלל בזכותו של ר"א ויגלוו בזכותו וכשעלו מן היס שלחו לו דרון: אמרס לט. אהשו לברתא: בקי באבוק. בקי באבוק מהו עושה בקי לשון בקיאות וידיעה: אמר. ר' אלעזר לבחו זילי אמרי: שלנו. עושר גדול משלח: ביטא לאגנוס פוסר. על הפורה בלחמ: וכרי. והתחוק: נפק לבי מדרשא. אחוה היס שלא עיכבתו תסתו: שיטין מיני דמא. שהראו לו הנשים לראות אס דס נדה הוא אס דס טוור דקיימאל לן נדה (97 י"ט). חמשה דמים הן עמא'יס בשהה ושאר מראות דמים טהורין: טהריסו. להזקק לבעליהן בלא טבילה: יסו כולן זכריס. יתעבדו כולן הלילה זכריס: רשעס ו. מלכות הרשעה שמינתהו תופש גבסיס ולא בל לבית המדרש תמיד להראות לו הנשים אס דמן [א] לא על אהשו שעיכבתו מלבא לבית המדרש שטים רבוא: רביסיו עלי. על סלקחין גבסיס על יד וסו להן קרובין: אגניין בעיטאי. השקיבני בעלייתי: צמויס. בשערו: ביניסא. שער. רישא. תולעת: חלש דעהאי. דאגסי שמא מעתה יסריה וירקוב: כולי סאי. משטודע לבריות שאיט חי ולא נקבר אין זה כבוד: פרידס. גוזל אחד: יס לי ביניכס. אביו היס: עכנריא. סס מקוס ססמוך לעירו: לכני צירי. סס כפר אחד שהיו (ג) קרובין: עכנא. חתס: דהדרל ליה למערס. הקיפס אס המערה כעין גלגל ונכה אלל ליה: פסמי פיך. הרחיבו זנבך מעל פיך ליתן מקוס ליכנס: לדבר בלשון. שחנשא לו: סמן אמרי. בלחך יסרלל אומריס המשל הזה על כגון זה: בלשנא דמריס חלל זיניס בולבל רעיא קולפיס חלל. יחד שהיה הגבור רגיל לתלות בו כלי זיינו הנכלל הרועה (ד) תרמינו תלה בול"א בלע"י: בפורס. מיהס לדברך הוא גדול ממך בחורה אלא לא ידענא אלא ספיך ענה כך: אכל כמעטיס טוביס. אני יודעת שהוא גדול ממך דהא קביל עליה יסריס: רש"ג. אביו של רבי: רבי יוסע צ"ק. ורבנן טובא בהדייהו אלא שטיהס גדולי הדור: אמרי רבנן. דבי לו אכ. דנח נפשיה דר"ס בן יוחי: ר"ש

שתין ספני. מפרש במדרש שטעמד עליהס נחשול שטים לטעסס וכדו לו וקטט הרוח: ואפילו הכי לא סמך רבי אלעזר ברבי שמעון אדעתיה קביל עליה יסורי. באורחא הוה מייבין ליה שיטין נמני. לצפרא נגדי מתותידה שחין משיבלי דמא וכיבא, למחר עבדה ליה דביתהו מיני לפרא ואכיל להו זבדי ולא הות שבקא ליה דביתהו למיפק לבי מדרשא כי היכי דלא להקדוהו רבנן. באורחא אמר להו אחיי ורעיי בוא' בצפרא אמר להו זילו מפני ביטול תורה, יומא חד שמעיה דביתהו, אמרה ליה: את קא מיייתית להו עילויך, כלית ממון של בית אבא, אימדה, אולה לבית נשא, סליקו ואתו הנך [שחין] ספולאי, עיילו ליה שחין עבדי כי נקמי שחין ארנקי ועבדו ליה שחין מיני לפרא ואכיל להו, יומא חד אמרה לה לברתה: זילי בלך באבוק, מאי קא עביד האיךנא, אתיא, אמר לה: זילי אמרי לאמך שלכנו גדול משלחם קרי אנפשיה. הוהה כאגיות סודר ממרחק תביא לחמה" אבל ושתי וברי, נפק לבי מדרשא, אייתו לקמיה שחין מיני דמא, וטהרינהו, הוה קא מרגני רבנן ואמרי סלקא דעתך לית בהו חד ספק: אמר להו אס כמותי הוא יהיו כולם זכריס ואס לאו תהא נקבה אחת ביניהם היו כולם זכריס ואסיקו להו *ר' אלעזר על שמיה, תניא אמר רבי כמה פריה ורביה בימיהו רשעיהו מישאלאי הוה קא נידא נפשיה אמר לה לדביתהו: ידענא בדרבנן דתתיהו עלי ולא מעסקי בי שפיר, אונגין בעיליתאי ולא תידחלין מינאי, א"ד שמואל בר נחמני: אישתעיא לי אימיה דרבי יונתן דאישתעיא לה דביתהו דרבי אלעזר ברבי שמעון, לא פחות מתמני סרי ולא טפי מעשרין ותרין שנין אונגיתיה בעיליתיה, כי הוה סליקנא מעינגא ליה במזייה כי הוה משתממא בינייהו הוה אתי דמא, יומא חד הואי ריהשא דקא נפיק מאונגיה, חלש דעתאי, איתחיו לי בחלמא אמר לי: לא מידדהו, יומא חד שמעי בוילותא דצורבא מרבנן ולא מחאי כדבעי לי, כי הוה אתו בי תרי לדינא הוה קיימי אכבא אמר מר מילתיה ומר מילתיה, נפיק קלא מעיליתיה ואמר "איש פלוני אתה חייב איש פלוני אתה זכאי", יומא חד הוה קא מינציא דביתהו בהדי שבבתא אמרה לה'הא כבעלת שלא ניתן לקבורה אמרי רבנן כולי האי ודאי לאו אורח ארעא איבא דאמרי רבי שמעון בן יוחאי איתחזאי להו בחלמא אמר להו "פרידה אחת יש לי ביניכם ואי אתם רוצים להביאה אצלי" אזול רבנן לאעסוקי ביה, לא שבקו בני עכבריא דכל שני דהוה גייס רבי אלעזר ברבי שמעון בעיליתיה לא סליק הוה רעה למתייהו, יומא חד מעלי יומא דכיפורי הוה, הוה טרידי, שדרן רבנן לבני בירי ואסקוהו לערסיה ואמטויה למערתא דאבוה, אשבחיה לעכנא דהדרא לה למערתא אמרו לה "עכנא עכנא פתחי פיך ויכנס בן אצל אביו פתח להו, שלח [רב] לרב באישו" שלחה ליה "כלי שנשחמש בו קודש ישחמש בו חול" *תמן אמרין באחד דמרי ביתא תלא זייניה (6) כולבא רעיא קולתיה תלא" שלח לה נהי דבתורה גדול ממני אבל במעשים טובים מי גדול ממני: שלחה ליה בתורה מיהא גדול ממך לא ידענא, במעשים ידענא דהא קביל עליה יסורי, בתורה מאי היא: דבי הוה יתבי רבן שמעון בן גמליאל ורבי יהושע בן קרח אספסלי יתבי קמיהו רבי אלעזר ברבי שמעון ורבי ארעא מקשו ומפרקו, אמרי: כימיהן אנו שותים והם יושבים על גבי קרקע, עבדו להו ספסלי אסקניהו, אמר להן רבן שמעון בן גמליאל: פרידה אחת יש לי ביניכם ואתם מבקשים לאכרה תמיני, אחתוהו לרבי, אמר להן רבי יהושע בן קרח: מי שיש לו אב יחיה, וכי שאין לו אב ימות: אחתוהו נמי לרבי אלעזר ברבי שמעון, חלש דעתיה, אמר: קא חשביתו ליה כוותי: עד התוא יומא כי הוה אמר רבי מילתא הוה מסיע ליה רבי אלעזר ברבי שמעון מבאן ואילך כי הוה אמר רבי יש לי להשיב, אמר ליה רבי אלעזר ברבי שמעון כך וכך יש לך להשיב, וזו היא חשבתך השתא היקפתנו תשובות חבילות שאין בהן ממש, חלש דעתיה דרבי, אתא א"ל לאבוה, אמר ליה בני, אל ידע לך שהוה ארי בן ארי ואתה ארי בן שעל והיינו דאמר רבי שלשה ענוותנין הן ואלו הן: אבא ובני

בבא מציעא
פרק שביעי
דף ס"ח
בבא מציעא
פרק שביעי
דף ס"ח

[כעין יעקב אהיה ואסיק
לכו אלעזר]
בבא מציעא
פרק שביעי
דף ס"ח
בבא מציעא
פרק שביעי
דף ס"ח

הגהות הב"ח
(6) גמ' כולבא רעיא רב
ובסבדריה דף ק"ג חיהא
קולבלא דקור"י: (ג) רש"י
ד"ס ונגדי וכו' סלגין
שקורין קיימאל שזבו
ממנו: (ג) ד"ה בני
בני וכו' סטו קרובין.
נכס סחא סבוב וסחא
סבוביס: (ד) ד"ה בלחמה
וכי תמינו. נכס פי
רש"י נכס חלק כדו כדס
מתרמיין קולח:
ד"ה כפא יס"ו
מלמא קולח"י כ"י

הגהות הגר"א
(א) רש"י ד"ס רשעס.
(ב) ר"ל ע"ד שטים רבוא.
תלמי:
(ג)

סנהדרין קפ.

* ד"ה ד"ה
בבא מציעא
פרק שביעי
דף ס"ח